

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicæ Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum imagines Christi, Sanctorum, & Dei aliquo cultu &
adoratione sint venerandæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

DVBIVM II.

Virum Imagines Christi, Sanctorum, & Dei aliquo cultu & adoratione sint venerandæ?

31
Opiniones
hæreticorum
circa cul-
tum ima-
ginum.

OMnes hæretici supra memorati negant vllâ adorationem aut reuerentiam imaginibus deferendam. Caluinus tamen admittit imagines ad repræsentationem historicam, id est, cum illis circumstantijs, quibus historia aliqua exhibetur; nudas autem nullo modo. Quidam Lutherani etiam ad ornatum templorū permittunt. Denique, Quidam tempore VII. Synodi etiam ad memoriam prototypi imagines recipiebant, sic tamen vt nullum eis reuerentiæ signum dicerent exhibendum, sed soli prototipo; quos Epiphanius vocat *Semi-probos & Falsi-ueros*. Idē videntur sensisse qui Parisijs sub Ludouico & Lothario congregati fuere.

Imagines
sacras ve-
nerandas,
est de Fide.

Sed Communis Catholicorum sententia est, Imagines Christi & Sanctorum aliquo honore externo, seu externâ adoratione esse afficiendas; id est, deferenda ijs esse signa feruitus & submissionis, genuflexione, nudatione capitis, amplexu, osculis, luminaribus, suffitibus, & similibus. Est fide tenenda, definita in VII. Synodo act. 7. Est-que traditio Apostolica, vt docet Damascenus libro 4. de Fide cap. 17. Item in Synodo Romanâ sub Gregorio III. pro imaginibus celebrata Episcoporum pæne mille. Et in alia Romana sub Stephano III. Deniq; in Synodo Florent. sess. 5. & in Trident. sess. 25.

Exempla
Scripturae,
Arca Fæ-
deris.

Probatur Primò, Ex Scripturis: Psalm. 98. v. 5. *Adorate scabellum pedum eius, quoniam sanctum est.* Respondent hæretici per scabellum intelligi tem-
plum: & sensum esse *adorare in templo*, scilicet Dominū, quia sanctus est. Sed cōtrâ, quia templum nusquâ appellatur *scabellum Dei*, sed *Arca fæderis*, vt patet 1. Paralip. 28. v. 2. *Parati locum, vbi requiesceret Arca Domini, & scabellū pedū Dei nostri.* Et Psalm. 131. v. 7. *Introibimus in tabernaculum eius, adorabimus ad scabellum pedum eius, vt habent Hebræa: id est, adorabimus ad Arcam.* Dicebatur autem *Arca scabellum Dei*, quia supra arcam erat propitiatorium, veluti quædam Dei sedes, quod tenebatur à duobus Cherubim: vnde etiâ Dominus dicitur *sedere super Cherubim*. Nunc, si Arca est adoranda, quia sancta, id est, Deo dicata; etiam imagines adorandæ sunt, quia sanctæ: referunt enim res sacras, & diuino cultui sunt dicatæ. Hac ratione vtitur Synodus VII. act. 3. addens etiam Propitiatorium, & totum Tabernaculum adoratum à Filijs Israël.

Imagines
Cherubim.

Probatur Secundò; In veteri testamento adorabantur imagines Cherubim, teste Hieronymo epist. ad Marcellam: *Venerabantur, inquit, olim Iudæi sancta sanctorum, quia ibi erant Cherubim, & Propitiatorium, & Arca testamenti.* Præterea, Serpens æneus Numeror. 21. multorum sententiâ, adorabatur quadam corporis inclinatione: quod insinuat D. August. lib. 3. de Trinit. cap. 10. vbi serpentem æneum numerat inter signa Deum representantia; *Quæ signa, inquit, poterant habere religiosam venerationem.* Et ratio est, tūm quia erat figura Christi; tūm quia in sublimi positus salutem aspicientibus conferebat: quod non videtur factum sine religiosâ veneratione: signa enim vti-

Serpens
æneus.

lia diuinitus instituta, veneranda sunt; quia honor eorum ad prototypum transit. Ergo etiam imagines Christi & Sanctorum sunt venerandæ.

Probatur Tertio, Ex Patribus. Est enim hæc *Patres*, communis omnium sententia. Plurimi citantur in VII. Synodo sex prioribus Actionibus: & à Damasceno tribus orationibus de Imaginibus.

Probatur Quarto, Ratione: Prima est, Quia adoratio sæpe est miraculis comprobata; quorum ³² *Miracula per imagi-
nes facta.* quædam referuntur in Septima Synodo Act. 4. & 5. & à Damasceno tribus orationibus de Imaginibus. Vide præterea Eusebium lib. 7. histor. cap. 14. de herba ignota ad statuum Saluatoris, quæ curabat omnes morbos. Et Sozomenum lib. 5. hist. cap. 20. de imagine Iuliani, quæ caelesti igne consumpta est, cum in locum imaginis Christi esset posita. Euagrium lib. 4. histor. cap. 26. de incendio Edessena vrbis per imaginem Christi extincto. Et Athanasium de passione imaginis Christi, vnde sanguis effluxit, qui curabat quosuis infirmos. Et confirmatur ex odio Dæmonis, quo hanc venerationem prosequitur. Cuius Exemplum extat in Prato spiritali Sophronij c. 45. de quodam sene, qui vehementer spiritu fornicationis sollicitabatur; cui apprensus Diabolus promisit se discessurum, si imaginem B. Virginis, cui in cubiculo habebat, non amplius venerari vellet: quod refertur in VII. Synodo, action. 5. Vide Molanum cap. 6. de Imaginibus.

Secunda Ratio, Quia Imaginum oppugnato- <sup>Hæreses
Imaginū,
fuerunt Im-
pij. Defen-
sores, San-
cti.</sup> res fuerunt homines impij; vt Iudæi, Samaritani, Mahometani, hæretici: vt pater ex historijs, potissimum Paulo Diacono, Sonara, & Nicephoro. Defensores autem fuerunt viri sanctissimi & Doctissimi: vt Gregorius I. & Adrianus I. Pontifices; Germanus, & Tharasilus Patriarchæ Constantinopolitani, Damascenus, Methodius, & alij.

Tertia denique Ratio, Quia personis excellen- <sup>Honor
imaginis
transit in
prototypum</sup> tibus debetur honos, non solum in seipsis, sed etiam in suis imaginibus, quæ vicem illarum in absentia suppleunt. Sicut amico debetur beneficium, non solum in se; sed etiam in rebus suis; v. g. iumento. Vnde honor qui exhibetur imagini, transit in exemplar; sicut contumelia facta imagini, censetur contumelia exemplaris, vt communis hominum sensus docet. Quæ ratione vsus est Simeon Stylites in Epist. ad Iustinum Iuniorem, vt refertur in Synodo VII. Act. 5. Vide etiam Eusebium lib. 9. cap. 10. histor. de statu Maximini deicctis: Et Chrysof. orat. 2. & 3. ad populum de statua vxoris Theodosij.

Sed contra Obijciunt hæretici multa loca Scri- ³³ *Obijciunt
hæretici
Scripturæ.* pturæ, quibus prohibetur cultus simulacrorum. Sed hæc nihil ad rem: Imagines enim nostræ non sunt simulacra. Simulacra enim sunt idola, id est, falsæ similitudines, scilicet falsorum Deorū: nostræ autem imagines sunt similitudines rerum verarum. Deinde Ethnici colebant, vel ipsa simulacra tamquam Deos, vt patet Isaiæ 46. Psalm. 134. Abacuc. 2. Baruch. 6. Actor. 9. vel falsos Deos, qui per simulacra repræsentabantur; sicut in forma vituli Deum Ægyptiorum Apim, Exod. 32. Et Philosophi in Simulacris colebant elementa mundi, vel Dæmones ipsos, teste D. Aug. lib. 8. de ciuit. c. 23. & 24. Nos autem nec imagines ipsas, nec Sanctos repræsentatos, tamquam Deos colimus.

Secundò, Obijciunt duo Concilia Constantinopoli-

34
2. Obijciunt
duo Conci-
lia Constā-
tinopolis.

tinopolitana; alterum sub Leone Isaurico, siue Iconomacho, alterum sub filio eius Constantino Copronymo quibus definitur *imagines esse abolendas*, vt colligitur ex Paulo Diacono lib. 21. & 22. rerum Romanarum.

Respondeo, sub Leone nullum fuisse tale Concilium more Ecclesiastico congregatum; sed solum videtur fuisse congregatio hominum laicorum, ad quam ipsum Patriarcham pertrahere voluerunt: vnde nullus auctor talis Concilij meminit. Sub Constantino autem, fuit quidem congregatum Concilium 138. Episcoporum; sed ferè omnes erant hæretici: neque more visitato congregatum fuit; neq; Romanus Pontifex per se aut per Legatos adfuit, nec vllus Patriarcha; vt patet ex Paulo Diacono, Cedreno, & Sonara. Vnde Septima Synodus vocat hanc Synodum profanam, adulterinam, & execrabilem.

35
3. Obijciunt
Synodum
Franco-
furtens.

Tertio, Obijciunt Synodum Francofurtiensem celebratã circa annum Domini 790. quæ fuit auctoritate Adriani Papæ congregata. In hac dicitur esse damnata Synodus VII. quæ imagines colendas definierat. Quod confirmant ex fragmento quodam Hincmari, desumpto ex libro quem scripsit contra Episcopum Laudunensem cap. 20. vbi dicitur in Concilio Francofurtiensi Septimã Synodum (quam ipse vocat *Pseudo-synodum & sine auctoritate sedis Apostolica factam*) esse destructam & abdicatam: *De cuius, inquit, destructione non modicum volumen, quod in palatio adolescentulus legi, ab Imperatore Romano missum est. Item ex libro, quem vocant Carolinum, & dicunt conscriptum à Carolo Magno contra VII. Synodum: vbi sic dicitur in Præfatione: Allata est in medium (scilicet Concilij Francofurtiensis) quæstio noua de Græcorum Synodo, quam de adorandis imaginibus Constantinopoli fecerunt, in qua scriptum habebatur, vt qui imaginibus sanctorum, ita vt desicce Trinitati seruitium aut adoratione non impenderent, anathema iudicarentur. Et paulò post; quod sanctissimi Patres nostri (scilicet Concilij Francofurtiensis) consentientes damnarunt.*

Respondent quidam, Concilium Francofurtiense damnasse quandam Synodum Constantinopolitanam hæreticam, quam hæretici vocabant *Septimam Synodum*: non autem damnasse veram *Synodum Septimam*, quæ est Nicæna Secunda. Ita Alanus Copus valdè fusè, dialog. 4. cap. 18. 19. & Sanderus lib. 2. de Adoratione imaginum cap. 5. & Surius in præfat. ad Synodum Francofurt. tom. 3.

Verùm hanc sententiam benè refutat Bellarminus. Illa enim Synodus Constantinopolitana, non erat pro adorandis imaginibus facta, sed pro vastandis. Adde, Præfatio libri Carolini citatè loquitur de Synodo quæ facta est pro adorandis imaginibus, idque in Bithynia, vbi est Nicæa, non Constantinopolis: vnde etiam Auctor ille totus est in Synodo Nicæna oppugnanda. Nec obstat, quòd dicat *Constantinopoli factam*; in hoc enim lapsus est auctor: facilius enim erat labi in nomine vrbs, quàm Regionis, & totius quæstionis scopo, quæ in Concilio tractata est. Idè patet ex fragmento Hincmari, qui expressè loquitur de Nicæna Synodo, quæ decernit imagines esse adorandas.

Vnde alij respondent in Synodo Francofurtiensi verè quidem damnatam esse Synodum Nicænam, sed ex ignorantia facti; eò quòd illi Pa-

tres decepti ab auctore libri Carolini putarent in Septima Synodo esse definitum, vt imagines colerentur cultu latriæ; & ipsam fuisse celebratam sine auctoritate Papæ: vnde contra vtrumque decretum fecerunt.

Verùm non est satis credibile Synodum Francofurtiensem potuisse id de Nicæna II. exiltimare. Primò, Quia constabat plus quàm Trecentis Episcopis, ex tota Gallia, Germania & Italia: & acta Synodi Septimæ missa erant ab Adriano ad Episcopos Gallie, vt testatur Hincmarus loco citato. Vnde non poterant ignorare, quid ibi esset definitum. Secundò, Quia legati Adriani intererant, qui facillè potuissent Patres Concilij de sententia VII. Synodi instruire: nam idem Papa Legatos suos in Septimã habuerat. Tertio, Quia nulla est ratio, cur Patres Concilij Francofurtiensis possent in animum inducere, VII. Synodum voluisse instaurare apertam idololatriam.

Dicendum ergo est, Concilium Francofurtiense nihil contra cultum imaginum vel VII. Synodum definiuisse. Primò, Quia summum honorem deferunt Pontifici, cui etiam suas definitiones subiiciunt. Vnde non est credibile illos quidquam contra illius mentem tentasse. Secundò, Quia Adrianus in refutatione libri Carolini, huius definitionis aliquam mentionem fecisset; quia liber ille tunc temporis conscriptus est. Tertio, Quia non est credibile coram Carolo Magno, qui intererat, errorem Iconomachia esse instauratum, cum ad ipsum fuerit imperium Occidentis à Leone III. annis ferè septem post Synodum Francofurtiensem delatum, eò quòd Imperatores Orientales essent Iconomachi; vt notauit Sanderus lib. 2. cap. 5.

Ad Testimonium Præfationis Carolini, Respondeo Primò; Incertum esse, de quibus iste Auctor loquatur, vtrum de Patribus Concilij Francofurtiensis, an de quibusdam alijs circa id tempus alibi congregatis; quod longè est verisimilius. Nam illa parenthesis omnino addititia videtur, vt rectè notauit Surius in præfatione ad Synodum Francofurtiensem. Secundò; Constat Auctorem illum fuisse, non Carolum Magnum, vt optime ostendit Bellarminus, sed fortassis hæreticum & merum impostorem. Nam imponit Synodo II. Nicæna, quòd iusserit *adorari imagines latriæ*, cum tamen expressè plus quàm decies id non esse faciendum doceat. Nec id potuit ille Auctor ignorare, cum plurima ex illius actis adducat: sed facit more hæreticorum, qui omnem venerationem, quam Catholici imaginibus exhibent, idololatriam vocant.

Hincmarus autem deceptus est ex libro Carolino, cum adhuc adolescentulus esset: & alij ex Hincmaro: vt fusè ostendit Gabriel Vasquez lib. 2. de Adoratione diip. 7.

His Adde, quidquid sit de Concilio Francofurtiensi; Synodus Nicæna est vniuersalis, prior, & sine controuersia approbata à Pontifice Adriano & Leone III. At Synodus Francofurt. non est vniuersalis; & si quid tale definiuit, non est approbata. Nam Centuriatores Magdeburgenses centuria 8. c. 9. dicunt Adrianum & Legatos eius repugnasse huic definitioni. Quod si verum est, est nullius auctoritatis, vel ipsa Synodo Francofurtiensi teste, quæ expressè docet vltimum iudicium controuersiarum ad Romanum Pontificem pertinere.

Alterum
aliorum
solutio.

Confirmat
ex Hinc-
maro.

Et libro,
qui dicitur
Carolinus.

Quorundam
solu-
tio.

Idè placet.

Refutat.

36
Verior so-
lutio de
Synodo
Franco-
furtiensi.

Quid sen-
tienda de
Carolino.

Hincma-
rus fuit
deceptus.

Synodus
Franco-
furt. non
est vniuersa-
lis, nec
approbata.